

Asia: VN/23899/2023

Arviomuistio päästökauppadirektiivin toimeenpanosta - Uusi EU:n fossiilisten polttoaineiden jakelua koskeva päästökauppa

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa.

Direktiivipäivityksellä perustetaan uusi fossiilisen polttoaineen jakelua koskeva päästökauppajärjestelmä, jota kutsutaan direktiivissä rakennusten, tieliikenteen ja muiden toimialojen päästökauppajärjestelmäksi. Päästökauppadirektiivin uudistuksella pyritään vastaamaan päästövähennystavoitteiden kiristymiseen. Uutta järjestelmää koskevat direktiivimuutokset tulee panna kansallisesti toimeen 30.6.2024 mennessä. Arviomuistio koskee uuden päästökaupan kansallisia toimeenpanomahdollisuuksia ja niiden vaikutuksia.

Uusi jakelijoiden päästökauppa kattaa tieliikenteen, rakennusten erillislämmityksen, rakentamisen sekä nykyisen yleisen päästökaupan ulkopuolisen teollisuuden ja energiantuotannon fossiilisen polttoaineen. Direktiivin soveltamisalaa laajennettiin neuvotteluiden loppuvaiheessa komission ehdottamasta sisällyttämällä mukaan myös yleisen päästökaupan ulkopuolinen teollisuus sekä rakentaminen. Uusi jakelijoiden päästökauppa tulee olemaan EU:n yhteinen toimi taakanjakosektorin päästövähennysten toteuttamiseen. Jakelijoiden päästökauppaan kuuluvat toimialat säilyvät osana taakanjakosektoria ja se tukee myös osaltaan ilmastolaissa (423/2022) säädettyjen kansallisten ilmastotavoitteiden toteuttamista taakanjakosektorilla.

Direktiivin soveltamisala kattaisi Suomessa vuoden 2021 tilastoihin perustuen noin 14,7 miljoonan CO₂-ekvivalenttitonnin päästöt, eli 53,2 prosenttia taakanjakosektorin kokonaispäästöistä. Direktiivissä on säädetty mahdollisuus kansallisesti sisällyttää myös muiden kuin direktiivissä määriteltyjen sektoreiden päästöjä, mikä voisi liikenteen sektorilla tarkoittaa esimerkiksi kotimaan vesi- ja raideliikenteen päästöjen sisällyttämistä päästökauppaan.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää arviomuistiota ja sen aikana tuotettua tietoa direktiivin vaatimuksista ja vaikutusarviointeja tarpeellisena, koska direktiivin soveltamisalan mukainen toimeenpano on käytännössä osoittautunut erittäin vaikeaksi. Direktiivi sisältää merkittävästi kansallista liikkumavaraa ja arviomuistiossa on käsitelty ansiokkaasti eri toteutusvaihtoehtoja. Liikenne- ja viestintäministeriö kiinnittää huomiota siihen, että eri toteutusvaihtoehtojen kokonaisvaikutuksia ei ole perustellusti pystytty arviomuistiossa erittelemään ja jatkossa niitä tulisi pystyä paremmin arvioimaan.

Ronikonmäki Niko-Matti
Liikenne- ja viestintäministeriö

Hiltunen Johanna
Liikenne- ja viestintäministeriö